

Sygn. akt III AUa 1586/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak (spr.)

Sędziowie: SSA Jacek Zajączkowski

SSA Beata Michalska

Protokolant: sekretarz sądowy Monika Nagy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 czerwca 2016 r. w Ł.

sprawy **H. R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 1 lipca 2015 r. sygn. akt IV U 776/14,

oddala apelację.

III AUa 1586/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd okręgowy w Sieradzu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. z dnia 5 sierpnia 2014 roku w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej H. R. prawo do emerytury obliczonej na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 roku, poz. 748) od dnia 1 lipca 2014 roku.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zapadł w następującym stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy: ubezpieczona H. R., urodzona (...), przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, bowiem w grudniu 2003 roku złożyła w organie rentowym wniosek o przyznanie emerytury. Decyzją z dnia 18 lutego 2004 roku organ rentowy przyznał ubezpieczonej emeryturę obliczoną na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to jest według zasad dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 roku, jednocześnie zawieszając wypłatę świadczenia w związku z kontynuacją zatrudnienia w ramach stosunku pracy. W dniu 31 grudnia 2008 roku ubezpieczona złożyła w organie wniosek o podjęcie wypłaty zawieszanej emerytury „ w oparciu o zmieniony przepis w zakresie zawieszalności wypłaty świadczenia, którego data wejścia w życie na datę zgłoszenia wniosku nie jest jeszcze znana”. Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy decyzją z 13 stycznia 2009 roku podjął wypłatę emerytury, obliczonej w decyzji z 18 lutego 2004 roku, waloryzując jej wysokość (akta ZUS -decyzja z 18 lutego 2004 roku k. 32, decyzja z 13 stycznia 2009 r. k. 37-38, wniosek o podjęcie wypłaty k. 33). Po podjęciu wypłaty emerytury ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie w ramach stosunku pracy. Decyzją z 21 kwietnia 2009 roku, po rozpoznaniu wniosku z 31 marca 2009 roku o przyznanie

emerytury w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego (k. 69 akt ZUS), organ przeliczył emeryturę ubezpieczonej poprzez uwzględnienie w części socjalnej świadczenia kwoty bazowej obowiązującej od 1 stycznia 2009 roku (decyzja k. 95 akt ZUS). W dniu 28 lipca 2014 roku ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o przeliczenie jej emerytury zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w związku z art. 55 tej ustawy. Hipotetyczna emerytura ubezpieczonej obliczona na podstawie art. 26, przy uwzględnieniu zwaloryzowanych składek i kapitału początkowego według stanu na koniec 2008 roku, wyniosłaby w lipcu 2014 roku z uwzględnieniem waloryzacji, 4 481,69 zł, przy czym tak ustalona wysokość hipotetycznej emerytury nie uwzględnia składek odprowadzanych za ubezpieczoną po przyznaniu jej emerytury (stanowisko komórki merytorycznej ZUS k. 39). Przyznana jej emerytura obliczona na podstawie art. 53 ustawy od marca 2009 roku wynosiła 3 715, 06 zł (k. 95 akt ZUS) Organ rentowy sporną decyzją z 5 sierpnia 2014 roku odmówił uwzględnienia wniosku o przeliczenie emerytury na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 55 tej ustawy, uzasadniając odmowę tym, że osobie, której przyznano jakąkolwiek emeryturę na dotychczasowych zasadach, nie przysługuje prawo do zastosowania art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd pierwszej instancji po rozpoznaniu odwołania ubezpieczonej, odwołując się do poglądów judykatury, nie podzielił stanowiska organu rentowego.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył apelacją w całości Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego tj. art. 55 w zw. z art. 26 i 53 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że w przedmiotowej sprawie hipotetyczna emerytura z art. 26 jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 i tym samym zostały spełnione warunki do przeliczenia emerytury odwołującej się wg zasad z art. 55;
2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 26 i 25 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, iż określone składniki wyliczenia hipotetycznej emerytury mogą być przyjęte na dzień złożenia wniosku o przeliczenie emerytury w trybie art. 55 tj. 28.07.2014 r. nie zaś na datę złożenia wniosku pierwotnego o przyznanie emerytury z art. 27 tj. 30.01.2009 r. mimo, iż brzmienie art. 25 na to nie pozwala;
3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, poprzez uznanie, że wyliczenie hipotetycznej emerytury wskazane przez odwołującą na kwotę 6.335,42 zł spełnia kryteria wyliczenia emerytury z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, pomimo wskazywania przez organ w toku procesu, iż przyjęte do wyliczenia tej kwoty założenia są błędne;
4. naruszenie prawa procesowego tj. art. 328 kpc poprzez brak wskazania w uzasadnieniu wyroku podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w zakresie dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

W świetle tak sformułowanych zarzutów skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez oddalenie odwołania w całości.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje: apelacja nie zasługuje na uwzględnienie. Przed rozważeniem istoty sprawy związanej z dopuszczalnością stosowania art. 55 powołanej sprawy wyjaśnić wypada, że od 1 stycznia 1999 roku obowiązuje nowy system ubezpieczeń społecznych, a tym samym nowy system emerytalny. Przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U.z 2015 r., poz. 748) przewidują różne zasady przechodzenia na emeryturę w zależności od wieku uprawnionego ubezpieczonego, a także różny sposób liczenia tych emerytur. Dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 roku prawo do emerytury określa art. 27 powołanej wyżej ustawy, a sposób liczenia podstawy świadczenia art. 15 ustawy, a jego wysokości art. 53 ustawy. Odrębny sposób liczenia emerytur osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 roku wynika z faktu, że osoby te w większości okresów swojej aktywności zawodowej podlegały ubezpieczeniom społecznym w innym systemie, w którym wysokość świadczenia w niewielkim stopniu zależna była od wysokości odprowadzanych składek. W nowym systemie ubezpieczeń emerytalnych wysokość emerytur uzależnia się od wysokości zgromadzonych składek

na indywidualnych kontach poszczególnych ubezpieczonych. Podstawę emerytury dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 roku oblicza się według przepisów art. 25 i 25a powołanej ustawy, a jej wysokość według zasad z art. 26 tej ustawy. Wysokość świadczenia tych osób została uzależniona od sumy składek zewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego i stanowi swojego rodzaju ekwiwalent zgromadzonych składek z całego okresu ubezpieczenia. Ustawodawca wprowadził jednak możliwość obliczania wysokości emerytury według art. 26 ustawy również dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 roku, o ile jest to korzystniejsze dla ubezpieczonych, ale pod pewnymi warunkami, określonymi w przepisie art. 55 ustawy. Warunkiem dopuszczalności obliczenia emerytury według zasad wynikających z art. 26 jest kontynuowanie ubezpieczenia emerytalnego po osiągnięciu wieku określonego w art. 27 ustawy i złożenie wniosku o emeryturę po 31 grudnia 2008 roku, bowiem dopiero po tej dacie pierwsze roczniki nabywały prawo do emerytury z art. 24 ustawy. Zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 roku, poz. 748) ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. Organ rentowy odmówił ubezpieczonej obliczenia emerytury na podstawie tego przepisu wychodząc z błędnego założenia, że osoby które miały już ustalone prawo do emerytury na podstawie art. 53 w związku z art. 27 ustawy nie mogą złożyć wniosku o przeliczenie emerytury. Takie stanowisko organu jest uprawnione ale tylko w stosunku do osób, które złożyły wniosek o przyznanie emerytury z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego przed datą określoną w art. 55, to jest przed 1 stycznia 2009 roku. W rozpoznawanej sprawie natomiast nie ulega najmniejszej wątpliwości, że ubezpieczona stosowny wniosek złożyła w marcu 2009 roku. Ponadto w art. 55 w ustawy chodzi nie o przyznanie, lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy emerytalnej i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w tym przepisie. Okoliczność, że przed złożeniem wniosku o emeryturę z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego ubezpieczona była uprawniona do wcześniejszej emerytury nie pozbawia jej możliwości ubiegania się o zastosowanie omawianego tutaj przepisu art. 55 ustawy, poprzez obliczenie wysokości świadczenia według nowych zasad, to jest przewidzianych dla młodszych roczników, o ile emerytura obliczona na podstawie art. 26 ustawy jest wyższa od dotychczasowej (por. wyrok SN z dnia 29 stycznia 2014 r., I UK 411/13, LEX nr 1482342 oraz orzeczenia tam powołane). Jak wynika z powyższych ustaleń hipotetycznie obliczona emerytura ubezpieczonej na podstawie art. 26 ustawy jest wyższa od emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy, a zatem zachodzą podstawy do zastosowania w stosunku do ubezpieczonej cytowanego wyżej art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Odrębnym zagadnieniem w sprawie jest określenie daty, na którą należy porównywać wysokość świadczeń. Wydaje się oczywistym, że datą tą jest dzień złożenia wniosku o emeryturę, a nie dzień złożenia wniosku o obliczenie emerytury na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy. Stąd też zgodzić się należy z organem rentowym, że ustalenie wysokości emerytury skarżącej na kwotę 6 434 złote jest wadliwe, gdyż kwota ta wynika z waloryzowania podstawy wymiaru emerytury obliczonej na podstawie art. 25 ustawy na datę złożenia wniosku o przeliczenie emerytury, a nie z daty wniosku o emeryturę. Za niedopuszczalne należy uznać waloryzowanie podstawy wymiaru emerytury kapitałowej do daty wniosku o przeliczenie świadczenia, to jest w tym przypadku do lipca 2014 roku, w sytuacji, gdy uprawniona pobierała już świadczenie emerytalne od marca 2009 roku. Nie zmienia to jednak faktu, że wyrok Sądu pierwszej instancji ustalający prawo ubezpieczonej do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odpowiada prawu. Ubezpieczona ma bowiem prawo wyboru świadczenia dla niej korzystniejszego.

Mając na uwadze powyższe wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu, a apelacja jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.